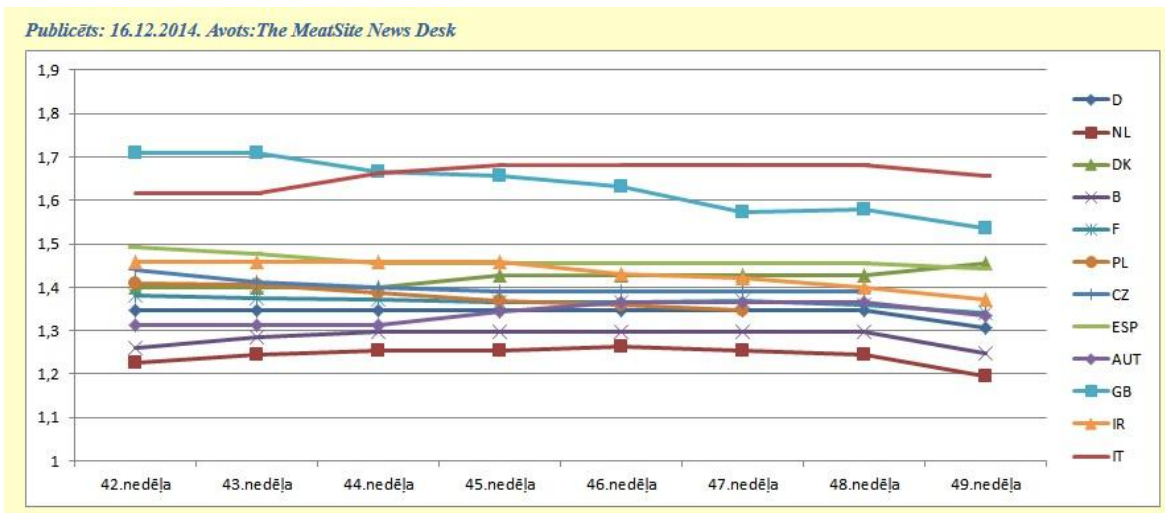


Cūkkopības nozares apskats par 2014. gadu

Jau vairākus gadus Latvijā cūkkopības nozares attīstību un stabilitāti ietekmē vairāku faktoru kopums, kas nereti nav atkarīgs no cūkkopju saimniekošanas metodēm un saimniecību lieluma. 2014. gada iesākums Latvijas cūkkopjiem šķita cerīgs un nozarē kopumā gads bija gaidāms finansiāli veiksmīgs, par ko liecināja nobarojamo cūku vidējā iepirkuma cena, kas 2014. gada janvārī bija 1,30 eiro/kg, taču gada nogalē nobarojamo cūku iepirkuma cena strauji pazeminājās līdz 0,85 eiro/kg, kas cūkkopības nozarei kopumā radīja ievērojamus zaudējumus.



Avots: www.ccc.lv

1. attēls. Cūku iepirkuma cena (EUR) Eiropas Savienības dalībvalstīs

Jāatzīst, ka Latvijas cūkkopības nozare Eiropas Savienības kontekstā nespēj konkurēt, par to liecina Cūku ciltsdarba centra mājas lapā <http://www.ccc.lv> ievietotā informācija par cūku iepirkuma cenām Eiropas Savienības dalībvalstīs.

1. tabula

Cūku iepirkuma cena (EUR) Eiropas Savienības dalībvalstīs

Nedēļa	D	NL	DK	B	F	PL	CZ	IT	ESP	AUT	GB	IR
42. nedēļa	1,346	1,225	1,4	1,26	1,38	1,409	1,439	1,615	1,493	1,314	1,709	1,459
43. nedēļa	1,346	1,244	1,4	1,285	1,375	1,407	1,411	1,615	1,478	1,314	1,709	1,459
44. nedēļa	1,346	1,253	1,399	1,297	1,371	1,387	1,401	1,663	1,455	1,314	1,665	1,459
45. nedēļa	1,346	1,253	1,427	1,297	1,367	1,369	1,391	1,682	1,455	1,345	1,656	1,459
46. nedēļa	1,346	1,263	1,428	1,297	1,367	1,36	1,389	1,682	1,455	1,366	1,633	1,43
47. nedēļa	1,346	1,253	1,427	1,297	1,37	1,348	1,389	1,682	1,455	1,366	1,574	1,42
48. nedēļa	1,346	1,244	1,427	1,297	1,359		1,389	1,682	1,455	1,366	1,579	1,401
49. nedēļa	1,306	1,196	1,455	1,248	1,341			1,657	1,442	1,335	1,536	1,372

Cenas EUR (€)

Avots: www.ccc.lv

Latvija, Lietuva un Igaunija šajā vērtējumā nav iekļauta, tāpēc cūku audzētāju organizācijām ir vēl pietiekami daudz jāstrādā pie nozares pilnveidošanas un attīstības Latvijā.

Vērtējot Lauksaimniecības datu centra publiski pieejamo informāciju, joprojām vērojamas divas negatīvas tendences:

1. *Cūku novietņu skaita samazinājums*

2. tabula

Cūku novietņu skaita statistika Latvijā 2014. gada laikā

Rādītājs	Uz 01.01.2014.	Uz 01.01.2015.	Pieaugums / samazinājums
Novietnes ar cūkām	2882	2878	-4

Avots: www ldc.gov.lv

2. *Vaislas cūku skaita samazinājums*

3. tabula

Cūku cenu izmaiņu dinamika Latvijā 2014. gadā

Cūku izmantošanas grupa	Uz 01.01.2014.	Uz 01.01.2015.	Pieaugums / samazinājums
Sivēnmātes	27 025	26412	-613
Vaislas kuļi	681	641	-40
Vaislas jauncūkas	14 791	18437	+3646
Nobarojamās cūkas	210 529	189380	-21149
Piena sivēni	65 802	55662	-10140
Cūkas kopā	318 827	328857	+10030

Avots: www ldc.gov.lv

Latvijas cūkkopības nozari 2014. gadā negaidīti un nesagatavotu pārsteidza Āfrikas cūku mēra (ĀCM) uzliesmojums maijā, kas daudzās cūkkopības saimniecībās ieviesa lielas korekcijas. Lielā daļā mazo piemājas saimniecību, kurās cūkas audzēja pašpatēriņam, biodrošības pasākumu dēļ visa vecuma cūkas likvidēja. Cūkkopības saimniecībās, kurās pieņēma lēmumu par cūku audzēšanas saglabāšanu bija jāiegulda papildus finanšu līdzekļi pastiprinātu biodrošības prasību ieviešanai, ko ieteica Pārtikas un veterinārais dienests (PVD) saistībā ar ĀCM bīstamību un straujo izplatību mājas un meža cūku populācijā.

4. tabula

Āfrikas cūku mēra (ĀCM) izplatība Latvijā 2014. gadā

Rādītāji	Mājas cūkas	Meža cūkas
Skarti punkti	32	35
Slimi dzīvnieki	68	217

Avots: www.pvd.gov.lv

Joprojām cūkkopības nozares drauds Latvijā ir sevišķi bīstama vīrusu infekcijas slimība Klasiskais cūku mēris (KCM), kas Latvijā uzliesmoja 1996. gadā un atsevišķus sporādiskus gadījumus konstatē vēl joprojām.

Klasiskā cūku mēra (KCM) izplatība Latvijā 2014. gadā

Rādītāji	Mājas cūkas	Meža cūkas
Skarti punkti	1	13
Slimi dzīvnieki	3	30

Avots: www.pvd.gov.lv

Liela daļa Latvijā industriālajās cūku fermās izaudzētās nobarojamās cūkas dzīvā veidā tika eksportētās uz Krieviju, taču pēc ĀCM uzliesmojuma 2014. gada maijā Krievija pārtrauca dzīvu cūku importu no Latvijas. Jāņem vērā arī nestabilā Austrumeiropas politiskā situācija, kuras dēļ Krievija Eiropas Savienības dalībvalstīm ir noteikusi embargo lauksaimniecības produkcijas importam.

Situācija 2014. gada nogalē cūkkopības sektorā ir nosacīti stabila, taču ilgstošas Krievijas ekonomiskās sankcijas vai nekontrolēta sevišķi bīstamu cūku infekcijas slimību izplatība Latvijā var nopietni apdraudēt cūkkopības nozares eksistenci Latvijā.

Dainis Arbidāns,

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Lopkopības nodaļas

Konsultants – eksperts veterinārmedicīnā